

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a **SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT** Budapesten.

<p>Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben.</p> <p>Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.</p> <p>Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—.</p> <p>Kéziratokat nem küldünk vissza.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal</p> <p>BUDAPEST,</p> <p>Szentkirályi-utca 28b. sz. a.</p> <p>(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)</p>	<p>A hirdetések árszabálya :</p> <p>A pályázati hirdetéseknel minden egyes szóért minden közlés után 6 fillér (3 krajczár) fizetendő.</p> <p>Egyéb hirdetéseknel:</p> <p>egész oldal ... kor. 32.— negyed oldal ... kor. 8.</p> <p>fél oldal 16.— nyolczad oldal . 4</p> <p>A díjak előre becsüldendők a Szent-István-Társulathoz.</p>
---	--	--

Tapasztalatok, tanulságok.

I.

Az Orsz. Kath. Tanügyi Tanács február havi ülése valóban új korszakot jelez a kath. tanügy történetében. Napirendre került tárgyai, fölszínre vetett eszméi mind a modern élet izzó kohójából pattantak ki, élesen bevilágítva az utat, melyen a néptanítónak a jelenben s a közel jövőben haladnia kell. Különösen két tétel ragadja meg az elmét, mint amelyek a mi korunk leg-sarkalatosabb dolgairól szólnak: az egyik a népiskolai ifjúsági egyesületek, népkönyvtárak, népszövetség nevelő feladataira híván föl a figyelmet, a másik a keresztény-szociális téren való tevékenységre buzdítva a tanítót.

E két tétel között szerves összefüggés van, e kettő egymást egészíti ki. Alapgondolatuk egy: a huszadik század főtevékenységének vezérgondolata, az égető, a félre nem szorítható, a modern élet minden nyilvánulásaiban jelentkező társadalmi bajok gyökeres orvoslása. Mily szép, mily tágas tér a törekvés, a tehetség érvényesítésére, a kötelesség lelkiismeretes teljesítésére: s voltaképpen az igazi néptanító csakis ezen a téren van és lehet valóban otthon! Régen volt az, egy más korszak szerényebb igényü idején, midőn a tanító akkor már betöltte hivatását, ha az ifjú nemzedéket hitvallására s az elemi ismeretekre megtanítja. Ma embert kell képeznünk, akit az élet bármily erős vihara sem bír a földre sujtani, sőt még megtántorítani sem. A lélek megedzése: ez kell, hogy végecélja legyen a néptanító minden munkájának.

Jogos büszkeséggel mondhatjuk, hogy a kath. tanítóóság a szociális munkából eddig is kivette a maga részét és ezután még fokozottabb mértékben ki fogja venni. Könyvtár-szervező utazásaim közben elég alkalmam van megismerni azt a nehéz, de kedvvel és kitartással teljesített munkát, amit a kath. tanítóóság zöme nesztelenül, észrevétlenül végez. Kevés kivétellel mindannyian;

de vajjon hol és miben nincs kivétel? Épen a kivételek csekély volta bizonyítja a legfényesebben, hogy a magyar kath. tanítóóság egyeteme azt a munkásságot fejt ki, melyet a modern kor szelleme tőle megkövetel.

Itt van például az iskolai és ifjúsági könyvtárak létesítésének napirenden levő ügye. Mennyi előítélettel, lanyhasággal, közömbösséggel, sőt rosszakarattal kell szembezállnia a tanítónak! Tudvalevőleg a magyar nép nem nagy barátja a könyvnek. Ha talán ő olvas is valamit, kalendáriumot, Sobri Jóskát, vagy a krajeáros lap szenzációit, de azt már épen nem érti, hogy gyermeke miért olvasson? Az öregapja sem olvasott, mégis gyarapodott földben és marhában egyaránt. «Óstor és kapa való a kezébe, nem pedig könyv!» Tessék az ilyen megrögzött véleményt megmásítani! «Az ostobaság ellen minden harc hiábavaló», mondá Schiller és a tanító még sem riad vissza tőle. Addig beszél, buzdít, kérlel, korhol, kapacitál, míg a szittya koponya kénytelen belátni, hogy az a tanító olyan ezermester, aki még az addig semmire sem becsült könyvvel is nagy dolgokat bír elérni. Mikor így az érdeklődést, a jóindulatot felkeltette, jön a második akadály: a pénzkérdés megoldása. Vagyonos iskoláknál ez lényegtelen; de ismeretes a kath. népiskolák egy részének nehéz anyagi helyzete. Ide kell az ügyszeretet, kitartás és sok lelemény! Ezt a kérdést is megoldja a hivatásos tanító. Ésetleg a költségvetésbe állítják be a szükséges összeget, ha kell, erre a célra néhány fillérrel emelven a hitközségi adót. Ha ez nem lehetséges, választ más módot. Mulasztási birságpénzek, gyűjtés útján befolyt összeg, ezekből létesít könyvtárt. Ismerek községet, hol mindez nem sikerült: ekkor a tantestület — három tagból áll — elhatározta, hogy könyvtárt föltétlenül létesítenek s a szükséges összeget ők maguk, függetlenül minden más támogatástól, szerzik be: iskolai ünnepek, szindarabok, pásztorjátékok révén. És az ige valóban testté lett. Ime így munkálkodik a kath. tanító a szociális intézmények létesítésén!

És munkálkodjék is mennél lelkesebben, men-
nel kitartóbban! Az élet forgatagában ami nem
hír érvenyesülni, az megsemmisül. A néptanító
működése pedig a mai korban csak úgy érve-
nyesülhet, ha a gyermekszívré és a férfielmére
egyanért hat, ha az iskolapadban belelegzett ta-
latás még az ekeszarva mellett sem vész el.
Soha ilyen gyönyörű munkater nem állott a ta-
nító előtt, mint manapság; a legszebb virágot,
az emberi lelket, gondozni, fejleszteni, növelni;
megerősíteni, megvédeni célszerű intézmények-
kel: ifjúsági egyesületeket, olvasó- és gaz-
dasági köröket, mindennemű szövetkezeteket,
iskolai, ifjúsági és népkönyvtárakat, népszövetsé-
get létesíteni; ezek mind oly dolgok, melyek ér-
deklében sikeresen munkálkodni, férfias és nemes
hivatás.

Egy dologra a jelen alkalommal sem mulasz-
tom el föl hívni a tanítóság figyelmét: s ez az
iskolai könyvtárak létesítése, egy láncszem a szo-
cialis feladatok teljesítésében, de az első lánc-
szem, melyhez a többi hozzákapcsolódik. A Szent-
István-Társulat, a szegényebb iskolák anyagi vi-
szonyaira tekintettel, megengedte, hogy nemcsak
a teljes könyvtár, nemcsak egyes egész csapatok,
hanem a *hír, könyvjegyzékből tetszés szerint kivá-
logatott művekből álló könyvtár is beszerezhető hat-
évi díjazás mellett kedvezménye mellett*. Ekként va-
lóban minden iskolának lehetővé tételt a könyvtár
fölállítására.

Az Országos Katholikus Tanügyi Tanács telje-
sítte feladatát, midőn tartalmát, irányítást adott a
kath. tanítóság tevékenységének; most már csakis
a tanítóságon áll a dolog, hogy mindez ne ma-
radjon írott malaszt, hanem az ige itt is valóban
testté váljék!

Budapest.

Wohlmuth Ernő.

A leánygyermek első nevelője.

(Vége.)

Első képzelőt is a gyermekszobában szerzi meg
a gyermek, képzelőtehetsége bővül, emlékező-
tehetsége pedig megerősödik. Már ekkor is meg-
tudja különböztetni az egyszerűbb és feltűnőbb
fogalmakat a képzetektől; fölfogja a hidegnek és
melegnek, sötétnek és világosságnak kellemes
és kellemetlen érzeteit; kifejezést ad örömeinek
és bánatának.

Az anya munkássága a gyermekben is fej-
leszti a *tevékenység ösztönét*. Midőn anyját dolgozni
látja, utánzás ösztöne hasonlóra serkenti őt is.
Megfürösztözi, megfésüli és felöltözteti babáját;
terít neki és megreggelizteti, sőt rendre is utasítja,
ha illedelmesen nem viseli magát. Érdekes és fel-
tűnő ilyenkor a leánygyermeknek rendszeretete
is; mindennek a maga helyén kell lenni. A taka-
rékosságban annyira megy, hogy a babaruhához
még a legigénytelenebb rongyot is föl tudja
használni. Komoly öntevékenységről ekkor még

természetesen szó sem lehet, mert minden tevé-
kenysége csak játékszámbe megy.

Az anyának behatása gyermekére rendkívül
fontos is, mert ő veti meg alapját a későbbi
nyilvános nevelésnek. Ezért rendkívül előnyös a
tanítónőre nézve az, ha a gyermek élénk, mozgé-
kony és figyelmes természettel kerül ki első neve-
lőjének kezei alól. Ami a gyermekszobában fejlő-
désnek indult, az az iskolában különös nehézség
nélkül továbbfejleszthető.

Az *értelmi nevelés* körül kevés teendője akad
az első nevelőnek, mert az értelem és ész még
szunnyadozik a gyermekben és várja a pillanatot,
amikor ő is föléphet és kifejlődhetik. Annál
hatalmasabbak azonban benne az *érzelmeik*, ame-
lyekről a gyermeknek élénk nevetése és kacagása,
zokogó sírása, fájdalmas vagy örömteli arevoná-
sai, türelmetlen követelése stb. tanuskodnak. Az
érzelmeinek fejlesztése legelső teendője az anyá-
nak, mert ez már akkor kezdődik, amikor a gyer-
mek tetszését vagy nemtetszését és óhaját még
csak mintegy ösztönszerűleg nyilvánítja.

A leánygyermek érzelmei, épen mert leány,
rendkívül könnyen elhatalmasodnak, aminek saj-
nálatos következménye azután az önfejűség és
kényeztetés. Ha akarják, rendkívül okosak és
hamisak tudnak lenni. Csak egyszer sikerüljön a
leánygyermeknek édesanyját követeléseinek telje-
sítésére — akár sírás, akár hamiskás hízalgés
által — kényszeríteni, a legközelebbi alkalommal
okvetlenül ismételni fogja ezt a manővert; amit
különösen akkor lehet tapasztalni, ha érzelmi elve-
zetekre van kilátása. És vannak anyák, akik «hogy
a gyerek ne sírjon», minden követelést teljesítik.
Mintha nem tudnák ezek a jó anyák, hogy bizony
az élet sem teljesíti a gyermeknek minden kíván-
ságát, annál kevésbbé követelését. Az okos anya
előbb mérlegeli gyermekének kívánságait és csak
azt teljesíti, ami hasznos és szükséges, sőt hogy
gyermekében az érzelmei el ne hatalmasodjanak,
néha a szükségeseket is megvonja tőle. Az a «hadd
élvezzen, hisz gyerek még»-féle elv *koráértett* jelle-
meket, vén gyermekeket nevel. A koráértett leány-
gyermek tíz éves korában már nem leányka, még
kevesbbé gyermek, hanem már «kisasszony» akar
lenni és úgy is viselkedik; pedig de kellemetlen
látvány az, ha a gyermek gyermekéveiben nem
akar, vagy nem tud már gyermek lenni. Nem
engedelmeskedik szívesen, kerüli társnőinek ártat-
lan és vidám gyermekjátékait, kedvetlenül jön az
iskolába és ott szerencsétlennek, boldogtalannak
érzi magát. Hogy az ilyen leánygyermeknek neve-
lés-tanítása mennyi bűt és bánatot okoz, arról csak
az a tanítónő beszélhetne, akinek osztályában
ilyenek találkoznak. Itt csak egy eszköz segíthet;
ha a tanítónő visszavezeti a gyermekeket oda,
ahová valók: a gyermekévek gondolkodásának
légkörébe; ha a tanítónő — nem ugyan gyere-
kesen — hanem gyermekdeden érintkezik a
«kisasszonnyal» és rávezeti arra a meggyőző-
désre, hogy gyermeknek lenni nem szégyen,
hanem öröm és boldogság.

Hátra volna még, hogy a *vallásos érzelmről* is szóljak. Isten szereti a kisdedekeket, hisz karjaiba is zárta őket. Ezért a vallásos anya szívesen és sokszor beszél gyermekének Istenről és annak jóságáról, a mennyországról és annak szépségéről. A gyermek alig gagyog és a szerető anya máris előmondja és előmutatja neki a kereszttétést. Vonzóan elbeszéli neki a mi üdvözítőnknek gyermekkorát, csodáit és szenvedéseit. És a kiesike mintegy elbűvölve hallgatja ennek az áldott nevelőnek jámbor, csodás és titokzatos elbeszéléseit. Reggel és este édesanyjának előmutatása mellett imára kulesolja kis kacsóit és hangosan, buzgó jóakarattal törekszik utanamondani a rövid imádságot. Szemei édes nevelőjének ajkain csüngnek, ártatlan szíve telve hamisítatlan vallásos érzelmekkel, minden arcvonásáról pedig lesugárzik tiszta lelke, amely örvendez annak, hogy Teremtőjével beszélhet. Az anya ölen imádkozó gyermeknek imája talán nem oly összeszedett, mint egy felnőtté, de mindenesetre bensőségesebb.

A reggeli, déli és esti ima fölébreszti a gyermekben az Isten jótéteményei, szeretete és irgalmassága iránti hála érzelmét; egyszersmind saját gyöngeségének és tehetetlenségének is tudatára jön. Midőn azután a végtelenül jó és hatalmas Istent legalább sejtí, édesanyjának csak egy figyelmeztető szavába kerül, hogy gyermeke a jót tegye, a rosszat pedig kerülje. Értelmiségének fejlődésével még több tartalmat önt e készségbe és az anya szoktatása ilyképen a gyermek természetévé válik; ez pedig forrása lesz egy éretnes és boldog életnek, amelyet mint nap a földet, az ég áldása fog beragyogni.

A boldog és ártatlan gyermekévek hamar tovaröppennek. A leánygyermek első nevelőjének öléből az iskolába lép, ahol aztán oly hideg, oly kímért minden. Most már a tanítónőnek válik édes kötelességévé, a gyermekszobának melegét és közvetlenségét, az első nevelőnek szeretetét átvinni az iskolába, hogy a megkezdett alapon továbbmunkálkodva, kialakuljon a gyermekben az Isten képe és hasonlatossága.

Temesvár.

Karl Józsa.

Március tizenötödikén.

(Gondolatok alkalmi beszédhez.)

Kedves gyermekek! Bizonyára mindnyájan olvastátok a Hófehérkéről és Csipke Rózsáról szóló tündérmeséket s midőn az utolsó betűt is elolvastátok, örömkönnyeik csillogtak szemetekben és önkénytelenül tört ki a szó ajkatokou: ejnye, de szép volt... mikor pedig a kékszakállú herceg borzalmas kegyetlenkedését olvastátok, bizonyára megborzongtatok és a haragtól méltó fölháborodással gondoltátok a rossz ember igazságtalanságaira. Amde ezek csak mesék, amelyeket valaki kigondolt, azonban, ha megtörtént szép dolgokról és azok között szivetrázó kegyet-

lenkedésekről akartok olvasni, vegyetek elő a magyar szabadságharc történetét. Remény, eszlódás, öröm, bánat, lelkesedés, megvetés; diésőség, megaláztatás; diadal és véres áldozatok napjai ezek. És első pillantásra találunk a magyar szabadságharc történetében aranyos lapokat, amelyek a magyar nők áldozatos hazaszeretéről regélnek, találunk ott piros lapokat, amelyeket a magyar nemzeti hősök vére festett azzá, de sajnós, találunk ott fekete gyászlapokat is, amelyek a kegyetlenkedők, a nemzet ellenségeinek borzalmas üzemleiről beszélnek hozzánk.

A mai nap emlékének történetét röviden így jellemezhetjük: a rabbilincsek szétzúzásának emlékünnepe. A magyar nemzet keserű tapasztalatok árán arra a meggyőződésre jutott, hogy a király és nemzet közé az ármánykodók áthidalhatlan éket vertek. Miután a magasra vont spanyolfalon nem igen lehetett átlátni, a nép zöme kezébe vette a szabadság, egyenlőség és testvériség eszméiért, a háromszinű lobogót, hármas érzeménnyel: lángoló szeretettel, áldozatos hittel és bizó reménnyel. Örök törvényként látjuk, hogy szabadság nélkül nincs boldogság! Egyik kínai császár a fülemilét kívánta volna énekelni hallani. Főminisztere keresett fülemilét, de hiába. Végre egy mosogató leány fölvilágosította, hogy az erdő szélén a rózsabokor ölen találhat egyet. E beszédre a főminiszter hosszúra nyult savanyú arca pillanat alatt olyan gömbölyű lett, mint egy görögdiinnye. El is vitték a fülemilét a királyi udvarba, hol oly szépen dalolt, füttyült, hogy könny csordult a király szeméből és így szólt: hozzatok aranykalitkát és aranyszalagocskát fűzzetek lábára, vigyázzatok, baja ne legyen! Kívánj bármit, megteszem. A vig madárka elkomorodva azt felelte: dalom jutalmát könnyeid adták, de a többi jóságból nem kérek; aranykalitka, aranyszalag nem boldogít engem, szabadságom föl nem áldozom ezer aranyrabságért... és óvtalan pillanatban kirepült az ablakon. Mikor a kis madárkának kedvesebb a szabadsága minden földi jónál, mennyivel inkább vágyódik az ember szabadság után. Hisz nem rabszolgaságra születünk, hanem szabad emberré. Pedig a mi szabadságunkat is el akarták venni, ellenségeink rabláncra akartak verni, hogy ne járassunk őseink vértől ázott földjén büszkén, szabadon, hanem mint megalázott rabszolgák. A forrongó néplelek évtizedek óta szomjuhozta a szabadság fölkelő napját s végre minden ármánykodás, orvtámadások dacára a turulmadár föl szállt viaskodni a kétfejű sassal, mert: «Egy ezredévi szenvedés kér éltet, vagy halált!»

A nemzet nagyjai egy táborba gyűjtötték a haza minden polgárát a jogok kivívásához, hogy a szabadság, egyenlőség és testvériség eszméje testet öltson. Ehhez a március 13-iki bécsi forradalom még alkalmasabbá tette a helyzetet. Március 15-ikén a nádor vezetésével 72 tagú országgyűlési küldöttség Bécsbe ment, hogy a királynak átadja a nemzet óhajait.

Az ifjúság szívében a lelkesedés tüze akkor lángszloppá vált, mely a hazaszeretetnek oltár-tüzet gyújtott minden magyar ember szívében. Budapest volt a márciusi napok középpontja. Itt buzdították egymást kitartásra a lelkes honfiak. Itt készültek a hadi tervek, itt szavalta el Petőfi Sándor először: «Talpra magyar, hi a haza! Esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk!» Jókai Mór pedig a nemzetnek kiáltványát olvasta föl, mely így hangzott: «Mit kíván a magyar nemzet? Legyen béke, szabadság és egyetértés. 1. Kívánjuk a sajtószabadságot és a cenzura eltörlését. 2. Felelős miniszteriumot Budapesten. 3. Ezenkinti országgyűlést Pesten. 4. Törvény előtti egyenlőséget polgári és vallási tekintetben. 5. Nemzeti őrsereget. 6. Közös teherviselést. 7. Az urbéri viszonyok megszüntetését. 8. Esküdt-székeket, képviselői egyenlőség alapján. 9. Nemzeti bankot. 10. A katonaság esküdjék meg az alkotmányra: magyar katonáinkat ne vigyék külföldre; a külföldieket vigyék el tőlünk. 11. A politikai státusfogyók bocsájtassanak szabadon. 12. Unió Erdellyel. Egyenlőség, szabadság, testvériség». Ezen eszmék hatása alatt született meg a sajtószabadság. Lelkesedéssel jártak be a polgárok az egész várost, örömmámortól feledve a sok keserűséget, a szívnek érzelmét kifejező daltól zugtak végig a hömpölygő emberáradatok: Ha meg egyszer azt üzeni, mindnyajunknak el kell menni. Éljen a magyar szabadság! Éljen a haza!

V. Ferdinánd szentesítette is e törvényeket, ámde a tények azt igazolták, hogy a kamarilla még mindig hüberesnek tekint s mint szolgálhadal továbbra is rendelkezni akart velünk. Ez annyira izgatottságba hozta az országot, hogy midőn Kossuth Lajos 200.000 katonát és 42 millió forintot kér július 11-én, «mert a haza veszélyben van», egyhangú lelkesedéssel hangzott el e szó: «megadjuk», mire az meghatottan mondta: «deborulok a nemzet nagysága előtt».

A nemzetiségek lazongása után Európa minden labancát ránk uszították, hogy kipusztítsák a sziltya vitézek fajtát s mégis áll Buda, él magyar még! És midőn a haza veszélyben volt, valóban tiszteletet érdemlő honfiai lelkesedéssel sietett ifjú, öreg; férfi, nő a haza védelmére. Se szeri, se száma azon sok szép megható történetnek, mely a márciusi diadalnaptól az októberi gyászig volt. Mindenki részt vett a haza védelmében, az izmos férfiú épügy, mint az ifjú gyerekek. Hogy a hírneves nagysarlói esatában ki volt a leghősebb vitéz, azt a következő kedves történet adja elő. Egy honvédfőhadnagy előtt, amint átkelőt keresett csapatával, a parton egy tizenkétéves sápadt arcú, vézna gyerek álldogált. S sarkantyus eszímájából előkandikáltak a lábujjak, a honvéd-esakó majd nyakáig ért, míg a testét fedő honvédzubbony négy ilyen legénykét is betakart volna. A kezében fakard volt s midőn megpillantotta a főhadnagyot, katonásan tisztelgett. A főhadnagynak feltűnt a kis fiú bátorsága és be-

szédbe elegyedett vele: «Mit csinálsz itt?» — «Ellenséget keresek!» — volt a rövid válasz. Erre már mozsolygott a hadfi, a legénység pedig hangos kacajra fakadt. «Menj szüleidhez, mert még pórul jársz» — mondá a főhadnagy. — «Nekem nincsenek szüeim, de ha volna, nem mennek haza... Itt neveltek a jó emberek. Nem ismertem soha sem apám, sem anyám... Az öreg jó mester úr vett oltalmába, iskolába is jártam és tőle azt tanultuk: ha a haza veszélyben van, mindenkinek védelmére kell sietni, aki ezt nem teszi, az gyáva hazaáruló!... Honvéd akartam lenni, azt mondták gyenge vagyok, pedig, ha kell, megforgatom a puskát is. Kardot már csináltam, hogy szembeszállhassak az ellenséggel. Istenem! csak nagyobb volnék! De hiszen majd megnövök és honvéd leszek.» — A főhadnagynak tetszett a fiú és gondolkodott, mint használhatná a kis honvédet. «Tudsz-e, fiam, fára mászni?» — «Már mint én? ha égig érne a fa, akkor is föl kúsznék rajta.» — «No hát mász föl erre a fára és nézd, honnan jó az ellenség.» — Pár perc múlva a fa tetejéről jelenti: «A túlsó parti bokrokon túl nagyon fényes a kukorica a sok szuronytól. A végén négy lovaskatona áll.» «A töltés alatt nincs senki?» — kérdi a főhadnagy. — «Nincs» — volt a rövid felelet. A következő pillanatban puskák tüze zúdult a fára s a kis honvéd, akit esakójáról ismert meg az ellenség, lebukott holtan a bajtársak ölébe. Szívét, mellyel hazáját oly forrón szerette, az ellenség gyilkos golyója átdöfte. A honvédek megilletődve vitték életük megmentőjét, hogy méltó katonai pompával temessék el a kis hőst.

Vagy beszéljünk a sztrechnői hős diákokról? akikről azt mondja a rege, hogy a fehér rózsákat vérük festette pirosra s még mai napig is csak piros rózsák terem a sztrechnői vár körül. Vagy a branyiszközi hősökről? A harc mezéjén elesett nagy költőnk, Petőfi Sándorról? Vagy az aradi síkon mártírhalt szenvedett tizenháromról? Oh, ki tudná azt megmondani, melyik volt dicsőbb, nagyobb! Mindenik szívében ott volt az Isten és a haza képe, mellyért készek voltak föláldozni: életüket és vérüket. Kövessük a nagy ösök példáját a hazának szeretetében s akkor szabad lesz a haza és boldog annak minden polgára.

Urbányi József.

EGYESÜLETI ÉLET.

A Katholikus Tanügyi Tanács ülése.

(Folytatás.)

A Katholikus Tanügyi Tanács fél tíz órakor kezdette ülését a Szent-István-Társulat üléstermében Szentgyörgyi Jordán Károly dr. apát egyházi elnök vezetésével.

Jelen voltak: Szentgyörgyi Jordán Károly apát egyházi elnök, Ember Károly lovag világi elnök, dr. Andor György (Esztergom), Baksay Károly (Vác), Döbrösy Alajos (Pécs), Matyeczki Tivadar (Ungvár) és Zundl Péter kalocsai főtanfelügyelő; Jeszenák Gábor báró (Pozsony), Galler Kristóf (Szeged), Guzsvenitz Vilmos (Esztergom), Haller József (Győr), Számord Ignác (Esztergom) képezdei

igazgatók : *Bertalan Vince* (Esztergom). *Dreiszigler Ferenc* (Kaloecsa). dr. *Keményfy K. Dániel* (Esztergom), dr. *Kovács Gyula* (Szatmár), *Obert Ágoston* (Esztergom) képezdei tanárok : *Barabás György* (Sárvár), *Bobory János* (Monor), *Fejes János* (Szombathely), *Dobos János* (Budapest), *Györfly János* (Budapest), *Rohn Nándor* (Sopron), *Gubicza Lajos* (Veszprém), *Tóth Géza* (Jászó) és *Wüth Benedek* (Zirc) tanítók : távolmaradásukat kimentették : dr. *Walter Gyula*, dr. *Bilinszky Lajos*, dr. *Karácson Imre*.

Dr. Szentgyörgyi *Jordán Károly* a következő emelkedett beszéddel nyitja meg az ülést: Bevezetésében bizonyította, hogy a tudás és vallás nem zárja ki egymást és hazaszeretét nincs Isten nélkül. Majd így folytatta: Évezredek messze távolából hallom én a zsoltáros imádságos szavát: A bölcsesség kezdete az Úr félelme! Hallom a nemzetek nagy apostolának megáfölkhatatlan kijelentését: Tudják bár minden titkot és minden tudományt... ha szeretetem nincs, semmi vagyok! És hallom *Putarchnak*, a pogány görög bölcsnek heves fölkiáltását: Inkább megállhat a világ nap nélkül, mintsem az állam vallás nélkül!

S amint a rég letűnt idő valamennyi nagy elméje századokról-századokra, a legerősebb meggyőződéssel és csodálatos együttérzéssel, szíve mélyéből hangoztatott, ime, ugyanezt hangoztatja hazánk bölse, *Deák Ferenc* is, mondván: A vallás a nép erkölcsiségének szálta a nemzet boldogságának is legerősebb támasza. A nép vallástalansága pedig lassan, de hathatósan maró méreg, mely a polgári társaság életének gyökerén rágódik, mely föloldja mindazon erős, de szelid kötelékeket, melyekkel a vallás az erkölcsiséghez kapcsolja a népet. Mely megfosztja a polgári társaságot, a törvények szentségének legbiztosabb őrtől, a szívében gyökerezett lelkiismeretnek intőszavától!

Majd így végzi a szép beszédét: Azok az időszakoként fölmerülő kortünetek, mikor az ember megtagadja a vallást, mint a ragályos betegségek korszakai csak átmenetiek: az isteni gondviselés tervében tán szükségesnek látott fejlődési föltételek. Am az egészséges organizmus előbb-utóbb kilöki magából a kórananyagot s az emberiség ismét a vallásra támaszkodva, bizva, remélve halad tovább azon az úton, mely Istentől kitűzött végeéjra felé vezet!

Ez a mi hitünk, a mi meggyőződésünk.

És ez adjon nekünk bátorságot, erőt, kitaratást arra, hogy hitvallásos iskoláink megvédése és fejlesztése ügyében ez évben is lankadni nem tudó buzgósággal tovább munkálkodjunk, tovább küzdjünk: mert küzdelem nélkül nincs győzelem, mert ez az a föltétel, melyhez kötötte Isten minden jó ügyünk sikerét!

Fogadják még egyszer legszívélyesebb üdvözlésemet, mellyel kapcsolatban jelen tanácskozásunkat ezennel megnyitom!

Következtek az elnöki előterjesztések. A püspöki kinevezések és kitüntetések alkalmával a Tanács az egyházfejedelmeket üdvözölte, kik közül gróf *Muiláth Gusztáv Károly* erdélyi és *Prohászka Ottokár* székesfehérvári püspökök meleghangú választ küldöttek, mit örömmel vettek tudomásul. A király *Balics Lajos* főtanfelügyelőt apáttá, báró *Jeszenák Gábor* tanácsagot pedig kanonokká nevezte ki, mit örömdetes üdvözléssel fogadtak. Ezután bemutatja *Dobos János* fővárosi tanítót, mint új titkárát. Továbbá jelenti, hogy nm. püspöki kar ez évben is fedezi a Tanács kiadásait, valamint, hogy a megalakult «Magyar Katolikus Iskola-Egyesület» alapszabályai jóváhagyás végett a belügyminiszterhez terjesztetett. Néhai *Steinberger Ferenc* volt egyházi elnök hagyatékából 1000 koronát vett át irodalmi pályázatra. *Ember Károly* megjegyzi, hogy a megboldogult intencionálnak akkor felel meg a Tanács leginkább, ha a 900 éves magyar keresztény népoktatás történetét írja meg. A pályadíj csak irodalmi becsű mű szerzőjének adassék ki, azért szölyitassék föl a pályadíjnyertes szerző művének átdolgozására s ha a bíróbizottság érdemesnek találja a munkát, az esetben, kiadják a pályadíjat.

A tárgysorozat második tétele «A katolikus tanító és tanítónőképzők vizsgálati szabályzata» javaslatának a

nm. püspöki kar határozatai értelmében való módosítása. *Haller József* a képezdei szakosztály meg bízásából jelenti, hogy 1902. év január havában a püspöki kar leiratot intézett a tanácshoz. Erről a Tanács február 28-án ülést tartott, midőn memorandumot készített, melyben megindokolta a felterjesztett javaslatot. Ezen indokolást ismét fölterjeszti. A technikai dolgokra vonatkozólag javasolja, hogy az egyebekben elfogadott szabályzat adassék ki használatra s a döntésig az intézetek a magánvizsgálatok engedélyezésénél tartsák fönn az eddigi gyakorlatot.

Guzsvenitz Vilmos nem hajlandó a javaslatot olyképen módosítani, hogy az minden tekintetben az állami szabályzathoz alkalmazkodjék. Meg kell különböztetni elvi és technikai álláspontokat. A magánvizsgák joga a Berzeviczy-féle törvényjavaslat szerint is az iskolafenntartót illeti. S midőn a képesítést csak kormányengedéllyel óhajtkák, ezzel a képesítés államosítását akarják dokumentálni. Ami a vizsgálati szabályzatot illeti, véleménye szerint nem kell szolgálilag az állami szabályzatot követni, hisz más felekezetek sokkal több jogot vindikálnak maguknak. Annak idején *Ember Károly*, *Weszely Ödön* és az előadó alaposan megvitatták a javaslatot. A fölterhelés ellen beszélünk mindig, pedig az állami szabályzat szerint ez még inkább előáll. Ez ellen már az állami képzők tanárai is szót emeltek.

Matyeczko Tivadar is ellenzi a szóbeli képesítés bővítését. Az ungvári tanítóképző tanárkarával értekezett és elhatározták, hogy javasolni fogják a képesítő vizsgák tárgyhalmazának megszüntetését. A tanítói oklevelet egyenértékűnek mondják az érettségi bizonyítvánnyal és mégis azt látjuk, hogy aki akadémiaira megy, annak csak a magyar történetből, míg a falura kerülő tanítónak a világtörténetből is kell vizsgáznia: így vagyunk a természetrajz és földrajzzal is.

Döbrösy Alajos helyesli, ha az államosítási törekvések ellen küzdünk, de nem szabad elzárkózni a haladás elől, mert ha a katolikus szellemet honosítjuk meg képzőinkben, nem kell azokat féltetni a külső eljárásokat előíró szabályzatoktól. Az állami szabályzat átvételét nem tartja veszedelmesnek.

Ember Károly *Haller*, illetve a szakosztály javaslatát ajánlja elfogadásra, melyben *Guzsvenitz* óhajai is bennfoglaltatnak.

Guzsvenitz Vilmos azt válaszolja *Döbrösynek*, igaz, hogy az állami képzők haladásával lépést kell tartanunk, csak hogy nem minden lépés jelent haladást. Ha az állami képzők ballépéseit nem követjük, azért még nem maradunk hátra. Maguk az állami tanárok is tapasztalják a szabályzat rossz oldalait, melytől szabadulni szeretnének, azért úgy tudja, már indítványt is nyújtottak be az Országos Tanítóképző Tanáregyesülethez, hogy térhessenek vissza a régi rendhez. Elvi szempontból kívánna, hogy a Tanács maradjon meg régi álláspontjánál s döntsön a püspöki kar.

Dreiszigler Ferenc föl szólalása után dr. *Andor György* kifejezést adott azon nézetének, hogy a főszűly a technika megkönnyítésére irányítandó, azért ha tökéletes munkát akarunk, kis halasztást nem szabad tekintetbe venni. A királyi tanfelügyelők is hangsúlyozták, hogy az államnak idevonatkozó szabályai nagyon megnehezítik a munkát. Az érettséginel is megvan a könnyítés tendenciája, hogy a szóbeli vizsgálatokat írásbelivé változtatják.

Számord Ignác jelenti, hogy az esztergomi óvónőképzőben a föntartó hercegprímás ad vizsgálati engedélyt. A protestáns intézeteknél mindenütt ez a gyakorlat. *Bertalan Vince*, *Galler Kristóf* és *Dreiszigler Ferenc* föl szólalása után a Tanács a szakosztály javaslatát elfogadja.

Kovács Gyula dr. a képezdei szakosztály megbízásából jelenti, a képezdei tanárképzésre vonatkozólag adja elő a szakosztály javaslatát. Erre vonatkozólag az egyháznak törvényben gyökerező joga van. A miniszter saját tanárainak képzése és képesítése fölött rendelkezhet, de így az egyház is. Azért ajánlja, hogy kéressék föl a nm. püspöki kar, nevezzen ki Budapest központtal tanítóképző tanárvizsgáló-bizottságot. Ezen bizottságban az államnak ellenőrző joga lehet, de viszont államilag is érvényesnek kell elismertetni a képesítést. Csodálkozik a miniszter

legújabb rendeletén, midőn a «Magyar Tanítóképző»-ben folyton hangsúlyozták, hogy a középiskolai és képezdei tanárság között nem lehet párhuzamot vonni, mi a dolog természetéből folyik s ennek dacára törvényhozáson kívül oly rendelet adatott ki, melynek rendszere a képző tanárt hivatására nem készítheti elő.

A Tanács határozatilag kimondotta, hogy föliratot készít, melyben kéri a nm. püspöki kart, nevezzen ki Budapest székhellyel a Tanács által készített tervezet alapján tanítóképző tanárvizsgáló-bizottságot.

VEGYESEK.

Az országos tanszermuzeum bizottsága. A vallás- és közoktatásügyi miniszterium a napokban nevezte ki az országos tanszermuzeum bizottságát. E bizottságba kinevezettek a kath. tanfőnökök sorából: *Petrovics József* lovag a kalocsai kath. elemi tanító és polgári iskolai tanítóképzők igazgatója, *Gusztáv Vilmos* és *Karácsony József* kath. képző-intézeti igazgatók. Népiskolai tanítókat csak az állami elemi iskolák tanítói közül nevezte ki a tanügyi kormány.

A közoktatási tanács új tagja. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Barkóczy Sándor* dr. báró miniszteri tanácsost, az országos közoktatási tanácshoz mint tanügyi tisztviselőt, a szabályzat 8. §-a alapján kirendelte. *Barkóczy Sándor* miniszteri tanácsosban a közoktatásügyi tanács egy igen képzett és nemes indulatú tanferiút nyert.

Nyugalomba vonult tanító. *Szentgyörgyi József* a beszercebányai egyházmegye alsóturóci kerületi tanítók körjegylete világi elnöke, turóc-szklendői róm. kath. kántortanító, nyugalomba vonult. Erdemes kartársunk 1828-ban született, tanulmányait Győrött végezte, hol már 1847-ben tanítói oklevelet nyert. Az 1848/9-iki szabadságharcban mint önkéntes-honvéd vett részt, miért is a cs. k. közös hadseregbe osztottat mint Radetzky-huszár és hat éven át Olaszországban szolgált. 1855-ben hazatérve azonnal tanítói állást foglalt el. Működött a győri, szombathelyi és székesfehérvári egyházmegyékben 1874-ig, majd 1892-ig községi jegyzői hivatalt viselt. 1892-ben ismét visszatért a tanítói pályára és 1897-ig Vas megyében működött és a mai napig Turóc-Szklendő községben, dacára, hogy 78 év nyolca vállalt. Az országos tanítói nyugdíjalapnak nem volt tagja s így nyugdíjra igénye nincs, de tekintve felszabadot meghaladó hazafias működését a magas m. kir. miniszterium f. é. február 1-től kezdve évi 200 korona nyugdíjjaló segélyt utalványozott ki számára.

Szerkesztői üzenetek.

G. L. A jövő szám hozza. Elkésve kaptuk. — **W. A.** Beérkezett. Jónni fog. Köszönet. — **M. J.** Mindig örömmel fogadjuk az időszerű közleményeket. Köszönet. — **H. Sz.** Az értesítést megkaptuk és fölhasználtuk. — **W. Lapanca.** A farsang két utolsó napja nem előírt szünnap. A székesfehérvárosi iskoláiban e két napon is rendes tanítás volt. Az új szabályzat sem fogja előírni e két napra a szünetet. Igen helyesen eselekedett. Csak ily eljárással lehet a falusi gyermekeket e két napon a koresemától visszatartani. Minden kezdet nehézséggel jár, még ha a legnagyobb jóra is irányul az. — **P. K.** Mindenestre az általánosan ismert nevű fölfedezők értendők. A tanterv jelzett utasítása az ismétlés módjára vonatkozik. Bővebben levélben felelünk. — **D. J.** Az bizony elég baj, hogy ezek a viszonyok előfordulhatnak. Az új szabályzat segíteni fog, addig már békés megadással el kell viselnie azokat. — **Tudakozódó atya.** Elfogadja. A komoly viselkedés a legjobb ellenszere az olyféle eljárásnak. — **W. E.** Beérkezett. Közzétettük. Egyebeket is készséggel fogadunk. — **P. G.** Levelét áttettük a Szent-István-Társulat könyvkiadó-hivatalához VIII. Szentkirályi-u. 28. — **M. E.** Beérkezett. Közzétettük. Több levélre a jövő számban felelünk.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

Peredi (Pozsony megye) kath. tanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalmazása: a kántortanítótól 240 kor., a hitközségtől 160 korona, teljes ellátás a kántortanítónál, egy butorozott szoba takarítással és fűtéssel. Folyamodványok *március hó 15-ig* íj. *Morvay Lipót*, kerületi tanfelügyelőhöz Zsigárdra küldendők be. 66 1—1

Brezovai róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettek *március 17-ig*. Javadalma: évi 800 korona, 447 kor. államségély, a többi pedig a díjlevél szerint. A megválasztott köteles a mindennapi és ismétőiskolások tanítani és az összes kántori teendőket végezni egész éven át. Pályázhatnak okleveles tanítók. A személyesen jelentkezők előnyben részesülnek. Folyamodványok a róm. kath. iskolaszékhöz intézendők. Az állás azonnal elfoglalandó. 67 1—1

Hetmény pusztán, gróf Hunyady uradalomban, egy új róm. kath. tanítói állás üres. Javadalma: évi 800 korona, havi utólagos részletekben, egy tágas, butorozott szoba, kis téli fűtéssel. Előnyben részesül, ki harmoniumon játszék s képes a templomi éneket vezetni. Tanítójelölt is pályázhat. *Március 22-ig* az alábbi címre küldendők a folyamodványok: *Lukács János*, nyug. pléb. Hetmény, u. p. Vágsellye (Nyitra m.). 71 1—1

Győri püspöki megye.

Szilársarkány (Sopron megye) anyae gyházhöz tartozó Alsófelsőpásztori nyugdíjazás folytán megüresedett, magyar tannyelvű kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalmazása: 2 szoba, konyha, kamara és istállóból álló lakás, 4000 ööl szántó- és rétföld, 400 ööl házikert, a temetőterület használatán és az esetleges stólán kívül 350 kor. 32 f. készpénzben: házaspároktól természetben összesen 34 mérő buza és 34 mérő árpa (pénzértéke 434 kor.). Folyamodványok *március 31-ig* beküldendők. Személyes megjelenés ajánlatos. *Huiber János*, pléb., iskolaszéki elnök. 69 1—1

Nyitrai püspöki megye.

Zavodie (Zsolna fiók) tanítói állásra *március 20-ra* pályázat hirdettek. Tanítási nyelv tót-magyar. Javadalma 800 kor. havi részletekben, közös fűtésre 80 kor., iskolaszolgára 25 kor., két szoba, kamra, konyha. Zsolna, 1906. febr. 21. *Podleinszky Ferenc*, apát-plébános. 58 3—3

Pécsi egyházmegye.

A nosztáni pusztai iskolába az iskolai tanév végéig tanító kerestetik. Fizetése lakáson kívül havi 50 korona. Kötelessége a mindennapi és ismétlés iskolások tanítása és vasárnap az iskola helyiségében litántát tartani. Nők is pályázhatnak. Az okmányok *március 19-ig* a naki plébániára küldendők. *Iskolaszék*. 68 1—1

Váci egyházmegye.

Csongrád vármegyébe kebelezett **Mindszent** község előjárósága a községi képviselő-testületnek 149/kgy. 1905. számú határozata alapján a mindszeri római katolikus kántori állásra pályázatot hirdet. Választás határidejéül 1906. évi *március hó 24-ik* napjának délelőtti 11 óráját tűzi ki, amely napon pályázók próbaéneklés végett reggel 9 órakor a mindszeri római katolikus templomban megjelenni tartoznak: aki pályázott és próbaéneklésre meg nem jelenik, választás alá nem bocsájtatik. A megválasztott kántor állását 1906. évi április hó 1-ső napján elfoglalni köteles. A kántor javadalma állani fog: 1. Tisztességes lakásból, mintegy 350 ööl házikerttel együtt. 2. A község házi pénztárából fizetendő évi 126 korona készpénzből. 3. 26 (1200) ööl hold szántóföldből, melyet a megválasztott saját költségén művelend: a föld adóját azonban — az illetékegyenértéki adó kivételével — a község fizeti. 4. Mintegy 10.000 lelek után befolyó stólaris illetékekből, leend pedig az: a) hirdetőcédulától 20 fillér, b) nagymise éneklestől 84 fillér, c) koporsó

tételtől 42 fillér, d) liberától 42 fillér, e) temetéstől 30 fillér, f) bucsuztatásért minden pártól 20 fillér, g) könyörű Istennem ének után 84 fillér. 5. A községtől deputátum fejében 2 öl kemény tűzifa. Egyebekben a canonica visitatio egyéb megállapításai fennmaradnak. Csak tanítói és egyúttal kántori oklevéllel is bíró 24 évet betöltött egyén pályázhat. Tartozik a megválasztott kántor az iskolás gyermekeket hetenként kétszer a templomi énekekben oktatni és elődjének épületek ára fejében 3 egymásután következő év leforgása alatt — 133 korona 66 fillér évi törlesztéssel — 400 korona összeget megfizetni, minek biztosítására lekötni tartozik a községtől évenként elvezendő 126 korona készpénzfizetését. A megválasztott kántor a választás napjától számított egy év lefolyása után fog állásában véglegesen megerősítettetni. A pályázati hirdetménynek a lapokban leendő megjelenéseinek ideje alatt a megjelenő és pályázó kántorok a templomban énekelhetnek. A kellően felszerelt s bélyeggel ellátott pályázati kérvények a községi előljáráshoz címezve bezárólag 1906. évi március hó 23-ik napjának délután 5 órájáig adhatók be, a később érkezett pályázati kérvények figyelembe vétetni nem fognak. Cs.-Mindszent, 1906. március 1. *Koncz Lajos*, jegyző. *Veres Sándor*, bíró. 63 1—2

Veszprémi egyházmegye.

A **vörsi** róm. kath. iskolaszék kántortanítói állomásra pályázatot hirdet. Javadalmazása: 1. Kétszobás lakás, konyha, kamara, istálló, kocsiszín, konyhakert, bérértéke: 200 kor. 2. 4 kat. hold és 1088 öl szántóföld, 3 kat. hold és 869 öl rét. bérértéke a mai használat szerint: 440 K. 3. Pargabona, minden pár után 1/4 mérő rozs, átlagosan: 225 kor. 4. 20 akó bor váltsága: 160 kor. 5. Harom öl tűzifa, a házhoz szállítva, a 22 kor., összesen: 66 kor. 6. Földmunkaváltság díja: 160 kor. 7. Festetics-alapból: 56 kor. 25 fill. 8. Tandíj minden adózó tanuló fia 2 kor., eselédéktől 4 kor., ezidő szerint: 516 kor. 9. Párpénz: 180 pár után a 24 fill. 43 kor. 20 fill. 10. Stóla átlag: 50 kor. Kántori és tanítói javadalmazás összesen: 1916 K 45 fill. Korpótlék ezen összegben kívül az államtól. Kötelessége a rendes és rendkívüli isteni szolgálatoknál s általában az ily kántori teendőik végzése s ezenkívül az egyik tanterem növendékeinek tanítása. Pályázati határidő **március 15.** Választás napja, melyre személyes megjelenés kívántatik, március 20. Próba reggel 9 órakor. Tannyelv magyar. Kérvények Németh János plébános, isksz. elnök címére Vörs, Somogy megye küldendők. Vasúti állomás: Balatonszentgyörgy (3 km.), Posta helyben. Vörs, 1906. február 26. *Az iskolaszék.* 64 1—1

Bold. Csima István, főkántor, országzerte ismeretes, kitűnő összeállítású. 250 válogatott, szabályos orgonakiséretű gyász- és éneket tartalmazó énekkönyve mélyen leszállított áron (4 frt helyett 2.50 frt-ért) kapható az elhunyt özvegyénél Kiskunfélegyházán. 70 1—10

Tóth Albert szepetneki (Zalamegye) rk. kántortanító «**FELTÁMADUNK!**» című osztatlan tetszéssel találkozott temető- és bucsuztató könyve, füzve 2 K 20 fillér árban, **utalványon szerzőnél** folytonosan megrendelhető. 65 1—3

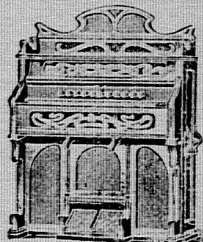
**JULIUS HEINR. ZIMMERMANN
LEIPZIG.**

Üzletek :
Szent-Pétervár, Moszkva, Riga, London.

Legjobb szerkezetű házi-, iskola-, koncert- és templom-harmoniumok gyára.

Egyedüli képviselő Magyarország részére :

**FERDINAND HÖRL
POZSONY, Ventur-utca 24.**

Kérjünk 3. számú árjegyzéket orgonaharmoniumokra.

Szolid, olcsó és szabott árak.

Részletfizetéseket is elfogadunk.

Orgonaépítési műintézet.

RIEGER OTTÓ

villamos gépekkel berendezett cs. és kir. udv. orgonagyára
Budapest, VII., Garay-utca 48.

cs. és kir. udvari szállító, a Szentsír lovagja,
a Ferenc József-rend lovagja.

A párisi s bécsi világiállításon kitüntetve.

(484—58)

Legolcsóbb árban és kedvező fizetési feltételek mellett kiváló tiszta légnyomású csőrendszert (pneumatikai) tartós, nemes hangú orgonákat szállít. 30 év óta 980 orgonát szállított. Mindennemű orgonajavításokat és hangolásokat a legmérsékeltébb árban és lelkiismeretes pontossággal teljesít. — Orgona-járokban tartásat mérsékelt árban elvállalja. Tervezetek és rajzok kívánatra díjmentesen.

A Szent-István-Társulatnál

■ kaphatók a következő kiadványok: ■

Japán szekrényke

Carruthers-Resch regénye. Fordította: NYIZSNYAY IVÁN. Ara füzve 2 kor., kötve 3 kor.

A magyarok tündöklő csillaga

900 1900. A tanuló ifjúság számára közreboesájtja BABIK JÓZSEF. Ara 70 fillér.

A tökéletes ember

Franz X. Kerer: Die Macht der Persönlichkeit című munkája nyomán írta: POÓS REZSŐ. Füzve 1 K 50 fillér, kötve 2 K.

A személyiség ereje

Franz X. Kerer: Die Macht der Persönlichkeit című munkája nyomán írta: POÓS REZSŐ. Ara ... 2 korona.

Imák és énekek ::

Jezus szent szívének és a Bold. szűz Mária szeplőtelen szívének tiszteletére összeállította: Egy egri pap. Ara füzve 80 fill.

Az egetverő hegy ::

Elbeszélés a Táttra vidékéről. Irta: TARCAI GYÖRGY. Családi Regénytár 46. kötet. Ara ... 1 korona.

Az élet nagy keresztútja ::

Nagybőjti beszédsorozat. Irta: BABIK JÓZSEF. Ara 1 K 60 f.

Szelid elbeszélések

Fordította: NYIZSNYAY IVÁN. Ara füzve 3, kötve 4 K.

A Breviárium ::

(Papi zsolozsma.) Irta: CSÁSZÁR JÓZSEF. Ara füzve 1 korona 20 fillér.

Helyesírási gyakorlatok ::

Általános használatra. (A vai. és közokt. m. kir. min.-nak a magyar iskolai helyesírás szabályai tárgyában kiadott rendelete alapján.) Irta: HORVÁTH E. JÁNOS. Ara kötve ... 30 fillér.

==== Megrendelhetők ====

A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN

==== Budapest, IV., Kecskeméti-utca 2. sz. ====